

påven Gregorius XV år 1622 stiftadt sällskap till utbredande af rom. katolska trosbekännelsen, egentl. på latin kalladt: Congregatio de propaganda fide. — 2) Förening, som har till ändamål att utbreda revolutionära läror och tillvägäbringa revolutioner.

PROPAGATION, --- tschón, f. 3. Fortplantning; utbredande.

PROPAGERA, v. a. 1. Fortplanta; utbreda, utvidga.

PRO PATRIA, (pro pátria. lat.; betyder: för fäderneslandet) Benämning på ett med fosterländskt syfte stiftadt ordenssällskap i Stockholm.

PROPEDEUTIK, prápedávti'k, f. 3. (från grek.) Förberedande kunskap, tjänande som inledning till konst eller vetenskap.

PROPEDEUTISK, prápedá'vtvissk, a. 2. Förberedande.

PROPHET, m. fl., se *Profet*, &c.

PROPONERA, v. a. 1. Föreslå. — *Propo-nerare*, n. 4.

PROPORTION, propártschón, f. 3. 1) Förhållande, mån. *Få betalt i p. af (efter) arbetet.* — 2) (mat.) a) Förhållande mellan tvänne storheter. — b) Likhet i förhållanden emellan storheter.

PROPORTIONAL, propártschonál, f. 3. (mat.) En af storheterna i en proportion.

PROPORTIONAL-CIRKEL, propártschonál-si'rk'l, m. 2. pl. — *cirklar*. En måttstock, på tvänne linealer, sammanfästade i en ända, vid en axel, hvaromkring de fritt röras.

PROPORTIONALITER, propártschonálit'r, adv. (lat.) Se *Proportionsvis*.

PROPORTIONEL, propártschonáll, a. 2. Stående i lika förhållande. Förhållningsmessig.

PROPORTIONERA, propártschonéra, v. a. 1. Bringa i behörigt förhållande; afpassa, jemka så, att sådant förhållande uppkommer. — *P-d*, part. pass.

PROPORTIONERLIG, propártschonérllig, a. 2. Som har riktiga proportioner; hvars delar stå i ett riktigt förhållande till hvarandra. — *Proportionerligt*, adv.

PROPORTIONSVIS, propártschonósvi's, adv. I förhållande (efter något annat).

PROPOSITION, --- tschón, f. 3. 1) (log.) Sats. — 2) Förslag, tillbud. — 3) (särskilt) Konungens förslag vid riksdagarna.

PROPER, prá'p'r, a. 2. (fr. *Propre*, af lat. *Proprius*) Snygg.

PROPP, m. 2. Liten pjes af trä, kork, glas o. s. v., hvarmed den tränga öppningen till vissa smärre kärl, såsom flaskor, karaffer o. d., tilltappes. *Sätta p. i en flaska.*

PROPPA, v. a. 1. Tilltappa med propp. I samma mening säges äfv.: *P. igén, tíll.* — *P. i', fúll*, fylla. *P. i' sig*, fylla magen med något. (Fig.) *P. i en lögner*, ljuga en full. — *Proppande*, n. 4. — *Proppning*, f. 2.

PROPPFULL, prá'pp fúll, a. 2. (fam.) Alldeles full.

PROPRETÉ, prápreté, f. 3. (fr.) *Snygghet*.

PROPRIE, próprie, a. 1. (lat. *Proprius*) Egen. *Borgen som för p. skuld.*

PROPRIETÄR, --- ä'tr, m. 3. Egendomsägare.

PROREKTOR, prorá'cktårr, m. 3. (uttalas i pl. — *tórårr*) En, som företräder rektors ställe vid ett universitet.

PROROGATION, --- tschón, f. 3. Uppskjutande, uppskof.

PROROGERA, v. a. 1. Uppskjuta. (I Eng-

land) *P. parlamentet*, uppskjuta dess sessioner till viss utsatt tid.

PROSA, prósa, f. 1. (af lat. *Prosa*, näml. *oratio*) Obunden skriftart, obunden stil, i motsats till poesi eller vers. *Skrifva på p.*

PROSAIKER, prosáik'r, m. 3. Se *Prosaist*.

PROSAISK, prosásj'sk, a. 2. 1) Författad i obunden stil, obunden. — 2) (fig.) Hvardaglig, platt, torr.

PROSAIST, --i'sst, m. 3. Författare, som skriver på prosa.

PROSEKTOR, prosá'cktårr, m. 3. (uttal. i pl. — *tórårr*) En professors biträde vid undervisning i anatomen. [-sect -.]

PROSELYT, -y't, m. 3. (grek. *Prosélytos*) 1) (ford. hos Judarna) Hedning, som öfvergått till judiska religionen. — 2) Benämning på alla, som öfvergå från en religionsbekännelse till en annan.

PROSELYTMAKARE, --y't---, m. 3. En, som drifver proselytmakeri.

PROSELYTMAKERI, --y'tmakeri', n. 3. Ifrigt bemödande att värfva nya anhängare för en lära.

PROSIT, prósit, int. (latinskt ord; egentl.: må det gagna!) Se *Väl bekomme!* (under *Bekomma*).

PROSKRIBERA, v. a. 1. Förklara biltog; landsförvisa. — *P-d*, part. pass. Brukas ofta adjektivt i samma mening som: Biltog, fågelfri, fridlös, landsförvist. [-scrib -.]

PROSKRIPTION, -skripttschón, f. 3. Förklaring i akt; landsförvisning. [-scrip -.]

PROSODI, --di', f. 3. (grek. *Prosodia*) Läran om ordens ljudvigt och om versbyggnaden. Tonlära.

PROSODISK, a. 2. Som tillhör eller har afseende på prosodien.

PROSPECTUS, prospá'cktuss, m. (lat.) Anmälan, hvari uppgifves planen för en bok, en tidning o. s. v., innan de utkomma.

PROSPEKT, prospá'ckt, m. 3. 1) Anblick, utsigt. — 2) Teckning, som föreställer utsigten af en byggnad, o. s. v. [-spect -.]

PROST, próst, m. 2. (förkortadt af *Probst*, sammandraget af *Præpositus*, föreståndare) 1) Se *Kontraktsprost*, *Domprost*. — 2) Titel, som af konsistorium tilldelas förtjenta pastorer. — *Ss. P-fru*.

PROSTERI, --ri', n. 3. Se *Kontrakt*, 2. — Skrifves äfv. *Prosteri*.

PROSTGÅRD, m. 2. Benämning på prestgård, då der boende pastor är prost.

PROSTINNA, f. 1. Prostrfru.

PROSTITUERA, v. a. 1. Hålla fal till otukt; blottställa för allmän vanära. — *P. sig*, v. r. Låta bruka sig till otukt; vanära sig, blottställa sin heder.

PROSTITUTION, --- tschón, f. 3. Öfverlemnande till otukt, djup förnedring genom otukt; vanärande, förnedrande missbruk, falhet.

PROSTMAGE, m. 2. pl. — *magar*. (skämtv.) Istermage.

PROSTTUNNA, f. 1. Afgift af en tunna råg eller korn, hvilken af hvarje kyrka utgår, såsom lön åt kontraktsposten.

PROSTVÄSKA, f. 1. Väska, hvari kontraktsprost till presterna inom sitt prosteri sänder de skrifvelser, som tillhöra hans befattning.

PROTEGERA, proteschéra, v. a. 1. (fr. *Protéger*, af lat. *Protegere*) Beskydda. — *Protegé*, s. m. 3. Skyddling.

PROTEKTION, protá'cktschón, f. 3. Beskyddande, beskydd. [-tect -.]